

KRISTINA
KOVAČ

Drvo života

■ Laguna ■

Copyright © Kristina Kovač, 2015
Copyright © 2015 ovog izdanja, LAGUNA

Svaka sličnost sa stvarnim osobama i događajima u ovom romanu sasvim je slučajna.

Kupovinom knjige sa FSC oznakom
pomažete razvoj projekta odgovornog
korišćenja šumskih resursa širom sveta.

SW-COC-001767

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

Za D.-a

Trenutak u kom shvatam da ta žena preko puta ulice, na svega petnaestak metara od mene, ma nadohvat ruke, jesi stvarno i najstvarnije Ti...

Trenutak u kom shvatam da ćeš se uskoro naći u mom zagrljaju, da ćeš mi uskoro čuti glas i osetiti srce kako divljački bubnja u grudima...

Trenutak u kom me ugledaš, i u deliću sekunde, nekako posramljeno, spustiš pogled, ali nedovoljno brzo da sakriješ neobuzdanu radost koja Te je dovela do mene... stojiš, na trenutak zamrznuta u vremenu i prostoru i ljubavi koja tek počinje da se odmotava pred našim očima... a zatim krećeš, sećam se dobro, sigurnim, veoma odlučnim korakom u susret našoj sudbini...

Taj trenutak je početak moje budućnosti...

Ponovo rođen, u Tvojim očima video sam obećanje života i znao sam da ću sve preživeti samo da bih Tebe doživeo...

Sadržaj

Prolog	11
1 Boris, naše nizbrdo i moj mali paket sreće i strepnje	13
2 D.an kada je sve počelo	31
3 Pucanje brane.	58
4 Pod Učtivom lipom	72
5 <i>Deep as love</i>	103
6 <i>Window girl</i>	139
7 <i>Nightroad</i>	158
8 Izolacija	195
9 <i>Surprise Ice</i>	219
10 <i>Apology letter</i> ili šta je sve moralo da se desi.	224
11 <i>Going... going... GONE</i>	231
12 Ispod mosta.	245
13 Žmurke iliti bela mečka u izlogu	251
14 <i>The dive in</i> ili zaron	261
15 Tri dana proleća u decembru	315

16 Venecija – kako se diše na vodi... ili pod njom.	.325
17 Plimski talas.	.340
18 <i>We can make it if we try... just the three of us</i>	.347
Epilog	.369
O autorki	.385

Prolog

„Poslednji poziv za ukrcavanje leta DY1974 do Osla, izlaz A6. Mole se putnici da krenu ka izlazu A6, poslednji poziv za ukrcavanje leta DY1974 do Osla.“

Nazalno obojen, kompjuterizovan ženski glas koji deklamuje obaveštenja o letovima odjekuje zonom za ispraćanje putnika na aerodromu *Nikola Tesla*. Jutro je, napolju veje, a gužve su sve veće jer letovi masovno kasne. Ipak, avion *Norwegian Air* za Oslo poleće na vreme. Pred ulazom na ograđenu stazu kojom se stiže do kabine za automatizovanu pasošku kontrolu, lepa žena u svojim tridesetim, kose boje meda, kleči pored dvoje male dece, dečaka i devojčice. Čvrsto ih je zagrlila, poljubivši oboma ono mesto gde se spajaju nosić i obraz, i tepa im:

„Ljuubavi mamicine male, vraćam se jako brzo. Ma dok ste trepnuli eto me nazad, kao da nigde nisam ni bila... I donosim vaaam... svašta nešto iz *Disney* radnje!!!“, golica ih i smeje se, dok skoro crne oči ispod debelih, za od kose nijansu tamnijih obrva prikrivaju osećaj krivice što ih ostavlja na nekoliko dana, a tako brzo posle novogodišnjih praznika. To je uvek njihovo vreme, vreme bez posla i obaveza, samo za porodicu i razgaćene dane pune slatkiša, starih crtanih filmova i smeha.

Šestogodišnji dečak i četvorogodišnja devojčica skiče od radosti i nestrpljenja, već zamišljajući trenutak kada će im se mama vratiti sa kesama punim poklona.

„Budite dobri, prasići mamini, i čuvajte tatu, znate kakav je pogubljen bez mene“ – još jednom ih iscmače i podiže se sa šeretskim osmehom ka visokom, crnokosom muškarcu koji je ispratio scenu sa mešavinom nežnosti i brige. Hvata ga za ruku.

„Jesi li sigurna da ovo ima smisla?“, pita je on, sklanjajući joj kosu sa lica.

Ona se uozbilji i pogleda ga samosvesno.

„Nisam. Uopšte nisam sigurna. Nemam pojma šta tačno radim ali... znam da moram. Prosto... moram.“

On je grli čvrsto, kao da pokušava kroz zagrljaj da joj prenese snagu za napor koji je pred njom – prvo skoro tri sata letenja do Osla, a zatim još dva sata do Tromsa na samom severu Norveške, gde sada vlada polarna noć. Nažalost, dužina puta nije najteža stvar koja je čeka na ovom putovanju. Deca im se uguravaju u zagrljaj, i grle se sve četvoro, dok ih slučajni prolaznici zagledaju osmehujući se. Mlada žena zatim podiže malu putnu torbu, i stežući svoju tašnu kreće ka pasoškoj kontroli. Muškarac i deca gledaju za njom, i pre nego što zamakne u kabinu, mašu joj i šalju poljupce. Žena im uzvratila poslednji poljubac, a zatim suznih očiju ali odlučnog izraza lica zakorači u nepoznato.

1

Boris, naše nizbrdo i moj mali paket sreće i strepnje

„Rekao bih da je u pitanju kolika, znate, to je zarobljen gas u debelom crevu, verovatno beba nožicom vrši pritisak negde nezgodno, i ne možete da ispustite vazduh... Zato vas boli. Najbolje da idete kući, i vidite da li će proći samo. Ako se bol pojača, jedino što možemo da uradimo jeste – da vas porodimo. Naravno, morali bismo da indukujemo porođaj...“ – moj doktor mi se ljubazno smeška, mada mu ne promiče činjenica da sam razočarana.

Izabrala sam ga negde usred trudnoće, dopao mi se njegov „engleski gospodin“ fazon – izuzetno profesionalan, ljubazan, ali sa distancom. Ta distanca bi mi verovatno u nekom drugom, društvenom kontekstu smetala, ali s obzirom na to da sam znala na koji način je, svojim ogromnim znanjem i posvećenošću, Borisovoj i mojoj venčanoj kumi Danici spasio život i bebu, distanca mi se učinila poželjnom karakteristikom za čoveka koji treba da mi pomogne da spretno i sabrano donesem svoje prvo dete na ovaj svet. Na stranu činjenica da je mama nekoliko godina ranije za svoju operaciju invazivnog karcinoma grlića materice, radikalnu histerektomiju, izabrala doktora koji joj

je delovao toplo i ljudski, za razliku od visokopreporučenog i poznatog stručnjaka koji ju je, po njenim rečima, tretirao kao „bolesnu životinju“. Ovaj „topli“ je zato neposredno nakon operacije otputovao na topli godišnji odmor, i ostavio je na milost i nemilost postoperativnim komplikacijama od kojih je, nakon 20 dana užasnog mučenja, kao bolesna životinja i umrla. Tek kasnije smo shvatili da je cela doktorska branša brujala o njenom slučaju mesecima posle. Eto, ponekad ipak učimo na njihovim greškama. Makar to bilo i kad ih više nema.

Enivej, moj doca me je nežno okrenuo i poslao kući da pokušavam da prduckam. Slaba vajda, izdržala sam pola sata na novom *Ikeinom* kauču, i shvatila da ću, eto, ipak morati da se porodim ako mislim da me ovaj sve bolniji utamničeni vetrić napusti.

Boris me vozi našim prvim i jedinim automobilom, šampanj škodom. Put do bolnice znam napamet, ali i pored toga tek sad postajem bolno svesna činjenice koliko *faking* džombi ima od Crvenog krsta do Zvezdare. Stiskam zube, u sebi psujem Velju Ilića jer mi on u ovom odsudnom trenutku deluje kao odgovorno lice (ne odgovorno *per se*, već za džombe), i pokušavajući da sklonim misli sa bodeža koji kao da mi je zaboden između rebara, čudim se u sebi kako uopšte nisam niti uplašena niti nervozna. Možda zato što nisam sigurna da li će se ovaj dan završiti mojim i Tarinim upoznavanjem... Ili samo jednim običnim, ni po čemu posebnim prdežom.

* * *

Jednu loptu nosim u srcu i ispod njega, a drugu, malo veću, u rukama. Kao svaka opsesivna trudnica (a nisu sve opsesivne, dapače), pronašla sam podatak da ljuljuškanje na lopti za pilates pomaže bebi da se spusti u karlicu, i porodilji olakšava bolove. I zbog toga sam spremna na začudene poglede doktora i babica, kao i drugih porodilja. Nisam to znala, ali sam spremna i na verbalnu torturu

koju mi priređuje nadržani anesteziolog u prolazu, kada me par sati kasnije ugleda kako se ljuljuškam na toj istoj lopti.

„Kakva je to lopta, šta je ovo, majko, ovo je porodilište a ne sportski centar!“

Ah. Čula sam za njega na trudničkim forumima i vežbama na koje sam išla od sedmog meseca. U maloj sali, između priča o „raspinjanju karlice“ od kojih mi se dizala kosa na glavi i vežbi disanja i napinjanja, zapodenula se i priča o dotičnom anesteziologu koji mrzi žene, naročito one koje se spremaju da donesu dete na svet. A pogotovo ne može da smisli one koje žele epidural. Divan jedan čovek.

Ja, znajući za jadicu, a u pokušaju da ostanem smirena i uljudna:

„Znate, pošto ne želim da se porodim sa epiduralom, mislila sam da će mi značiti kao psihološka potpora, kažu da olakšava spuštanje bebe, i bolove... i tako to.“

Katarina, patetična jadicu. Kratki tajac.

„Ako vam treba psihološka potpora, što ne sisate palac?“

Suvišno je reći da sa stomakom do zuba jurim mog doktora po porođajnom bloku da mu kažem da će imati na rukama skandal neviđenih razmera ako mi se dotični mrzitelj porodilja još jednom obrati.

Elem, otvorena sam jedva 3 centimetra, ništa, doca me zbog kolike šalje na klistir. E sad, kad pročitate reč KLISTER, umesto gadosti koje vam se neosporno pojave u mislima, zamislite hor anđela kako peva i zrake sunca koji se pomaljavu iznad oblaka. Svaki put kad pročitate reč KLISTER.

Tri, četiri, sad – KLISTER.

Jer, KLISTER je taj koji me je spasao nesnosnog bola, njemu hvala što je siroti mali prdež isteran za sva vremena, i mene više

ništa ne boli. Pomalo sam umorna, gladna i žedna (od jutros ne jedem i jedva pijem, za slučaj da se stvarno porodim, što bi bio i red jer mi je termin bio pre dva dana). Smeštena sam u sobu „za pripremu“ sa još nekoliko trudnica koje već imaju bolne kontrakcije. Mene još ništa ne boli, ali... i to je relativno. Jer u ovu bolnicu nisam stigla samo sa bolom kolike, već i sa jednim koji nosim u sebi mnogo duže.

* * *

Bilo mi je sumnjivo već par dana pred menstruaciju koja nikad nije stigla. Sedela sam u novosadskom *Merkatoru* u društvu ekipe iz IPS knjižara, u čijoj organizaciji sam potpisivala kopije svog novog albuma (ja sam pevačica i kompozitor, u stvari, više kompozitor koji povremeno peva, i to mi je bio treći i, ako mene neko pita, najbolji album u karijeri). Između razgovora sa ljubaznim i začuđenim ljudima koji nekako nisu očekivali da me vide u svom omiljenom supermarketu među rafovima sa deterđentima sa jedne i školskim priborom sa druge strane, nešto se odvijalo u mom donjem stomaku. Uvek me je pomalo sramota kad se setim čudnog osećaja štipkanja i prokrvljenosti duboko u mojoj utrobi koji je izdaleka podsećao na osećaj seksualnog uzbuđenja, ali... ipak nekako drugačiji. Migoljila sam se na stolici svaki put kada bih osetila to nešto, začuđena tom blesavom senzacijom, ali nisam imala mnogo vremena da se bavim time otkud, šta i kako. Kasnije sam, vraćajući film, shvatila da sam osetila trenutak kada mi se mala oplođena jajna ćelija, moja buduća Tara, zarila duboko u zid materice, gde će, na moju neizmernu sreću, ostati do kraja trudnoće.

Rez na par dana kasnije. U stanu montažera Momčila, gde montiramo materijal za ono što će se ispostaviti mojim poslednjim spotom sa albuma, ja bez većih problema jedem celu toblerrone čokoladu. Onu džinovsku. I nije mi nimalo zlo. Sutradan je trebalo da dobijem, redovno, u dan, kao i svakog meseca. Do

popodne sam shvatila da ne bi bilo zгорега kupiti test za trudnoću, iako nisam sebi dopustila da se mnogo nadam. Boris i ja smo nekoliko godina pre toga, nakon teških pregovora koji su uprkos šest godina ljubavi trajali mesecima, pravili bebu. Više od godinu dana, i sasvim neuspešno. Apotekarki u kraju sve je bilo jasno. Grozničav pogled pun nade, blago stidljiv osmeh kroz koji tražim po dva testa za trudnoću, ali ona najosetljivija, koja veoma rano mogu da detektuju prisustvo hCG hormona u urinu. I tako svakog meseca, sve dok mama nije umrla. Posle toga smo prestali. Nisam htela da beba koju toliko želim bude okružena razarajućom tugom koja je prožimala svaki atom mog bića. A Boris je bio kod astrologa, i sasvim jasno mu je rečeno isto što i meni pre toga – da bebu ne smemo da pravimo nikako u sledeće 2-3 godine. Nisam bila baš sklona da postanem rob astrologije. Začuđujuće, on u tom konkretnom slučaju jeste – držao se tog uputstva kao pijan plota, čak i kada više nije bilo aktivne tuge, kad je u meni ostala samo topla praznina na mestu gde je 31 godinu svetlucavo pucketao osećaj sigurnosti koji mogu da pruže samo ljubav i postojanje one koja te je donela na svet.

Ne, ovo je bio neki nov pokušaj, ja sam rekla:

„Slušaj, prošlo je već nekoliko godina, meni očigledno treba jako dugo da zatrudnim, a sad sam usred ove frke sa promocijom albuma, i mislim da bi bilo idealno da ponovo krenemo sad. Misli su mi na drugom mestu, neću se opsedati kao prošli put, ma neću razmišljati uopšte, pa taman da nam uspe dok ja završim ovu priču sa pločom... hm?“

I počeli smo.

Ali ovog puta, uspelo nam je iz prve. Na njegov potpuni i apsolutni užas.

* * *

Boris i ja smo bili interesantan par. Ja uopšte nisam bila njegov tip, i bila sam izuzetak u mnoštvu njegovih mršavih, užasno

kul i manekenski nastrojenih devojaka. On je na prvi pogled bio preozbiljan, uzdržan, i pomalo uobražen.

Bilo je potrebno da prođe nekoliko meseci od našeg prvog upoznavanja, i jedno veselo pripito večerje kod Maneta u *Liberu*, da bi se utisak znatno popravio. Na moje iznenađenje, iz tog uobraženog naduvenka izmigoljio je glavu jedan topao, duhovit i bleskast tip, koji mi se, teška srca priznah, prilično dopao. Njegove šale bile su mi pomalo prebezobrazne, ali... šta je jedna falinka u nečemu što izgleda kao more vrlina? Kako je vreme odmicalo, sve više mi je delovao kao napaćena umetnička duša, neko ko duboko u sebi nosi bol još od dečaćkih dana... I nosio ga je. Kroz godine koje su usledile, saznala sam da su burne i glasne svađe njegovih roditelja kasno noću bile izvor mnogih njegovih treperenja u mraku dečje sobe. Stres koji je kao dete preživio bivajući slučajni svedok turbulentnoj ljubavi svojih roditelja učinio je da od malih nogu sanja o miru. Zato je, napunivši 15 godina i upisavši gimnaziju u gradu, sa Banovog brda sa olakšanjem prešao kod babe i dede na Neimar. Nažalost, prekasno da bi pronašao svoj mir.

Posmatrajući ga na tom našem početku, dok mi se još samo dopadao, primetila sam da je iz svakog društva odlazio kad je bilo najbolje, iako bi se super provodio. Često je bio sam. Uvek je izgledao kao da ga nešto pomalo muči... A bila mu je očajnički potrebna ljubav. Prosto je bio savršena ravnoteža između užasno kul, misterioznog frajera i dobre, namučene duše kojoj treba nežnost, a ja... ja sam bila prava pacijentkinja za to.

Zaljubila sam se do ušiju. I on je. Glumatao je i zezao me da smo samo drugari, da to nije ništa ozbiljno. Bilo je ozbiljno, i bilo je predivno. To glumatanje, naravno, nije bilo tek tako. Zapravo se nesvesno zajebavao na račun jedne od svojih najprominentnijih osobina – opreznosti.

Nakon četiri dana zabavljanja napisala sam mu pesmu u kojoj sam ga tako precizno opisala da je bio načisto zatečen. I kupljen. Nova godina je ubrzo došla, i posle ponoći me je,

---

nakon nekog bezveze provoda kod Maneta, spontano stavio u taksi i rekao taksisti da kruži Beogradom. Stali smo da kupimo piće i balone, i vozikali se skoro 45 minuta, slušajući stari džez sa radija... i to je bila jedna od najromantičnijih stvari koje je iko ikad za mene uradio. Postali smo par.

Veliki deo naše priče bio je seks. Na tom planu smo se baš našli, i kada bi se sve drugo uveliko raspadalo, to je i dalje funkcionisalo. Sramota me da priznam ali... možda sam zato ostala tako dugo. Boris je bio odličan ljubavnik – vrlo željan da zadovolji, istrajan, spreman na istraživanje i detaljno upoznavanje sveta za koji nisam ni znala da u meni postoji. Pomogao mi je da upoznam sebe kao ženu, da se pronađem... da otkrijem o sebi stvari zbog kojih sam crvenela... a bilo ih je, nije da nije.

Posle par godina počeli smo da živimo zajedno, nekako bez pompe i sasvim slučajno. Bila sam na *haju* sopstvene ljubavi i ništa mi nije bilo teško. Shvatala sam da mu znače ta njegova prirodna uzdržanost i oprez, i nisam se bunila kad se tako postavljao. Ja sam bila ta koja je bila nežna, posvećena, obasipač pažnjom, pokretač stvari. On je voleo to moje ludilo.

Imala sam 23 godine kad smo se zaljubili... Delovalo mi je da osećam svu ljubav ovog sveta. Bili smo lepi, mladi i sasvim dovoljno uspešni. Sve je bilo baš potaman.

* * *

Sama sam kod kuće. Stigla sam iz grada, lepo je jesenje predveče, moja Micka mi se raduje kao da me nije bilo tri dana. Nakon porcije maženja, uzimam kesicu, ulazim u kupatilo i radim test. Za razliku od prethodnih 1000 puta, nisam ustrelala i nemam nikakav predosećaj. Sedim na ivici kade i čekam. Manje od tri minuta kasnije, po prvi put u životu sa nevericom gledam u drugu crvenu liniju koja se lagano formira na „onom

osetljivom“ testu za trudnoću. Širim oči, trepćem, trljam kapke da se uverim da nisam umislila ono što vidim. I onda u meni počinje da se budi osećanje najveće radosti koju sam ikada osetila. Kao balon koji se lagano puni vazduhom i raste i raste, sve dok ne pukne. Ali moj balon nikad neće pući, ne. Moj balon će nastaviti da raste i onda:

- kada mi svekrva, ne sluteći, upropasti iznenađenje sa pozitivnim testom zalepljenim na zid preko puta ulaznih vrata, time što će pozvati Borisa telefonom u trenutku kad ulazi u kuću, i on ništa neće videti,
- kada ga vratim do ulaznih vrata i on pročita poruku i ugleda test, i bude mi hladno kada me, pomalo oklevajući, zagrlji,
- kada pola sata kasnije shvatim da čovek kog volim već 10 godina ne oseća ništa osim straha, panike i nastupajuće depresije pred činjenicom da će za 9 meseci na svet doći plod naše strasne a napaćene ljubavi, koji je svesno i u dogovoru sa mnom pravio samo mesec dana pre toga,
- kada kod psihologa kod kog sam ga odvušla bude izgovarao maltene istu repliku kao lik Nikole Koja u „Mi nismo anđeli“ o tome kako treba još da „putujemo, da se volimo, i da prvo rešimo probleme koje imamo u vezi“, a sve to nakon decenije ljubavi, dok ja sedim pored njega sa novim životom u stomaku,
- kada ne bude imao muda da prizna da to u prevodu znači „idi na abortus“,
- kada ne bude imao razumevanja za to što ne mogu da sedim u zadimljenom KGB-u posle Rijaninog koncerta u Areni, jer mi se vrti u glavi i postaje mi muka od nedostatka kiseonika, pa mi, sa nervozom koju pokušava da sakrije, predloži da me odbaci kući, a on da se vrati i nastavi provod sa svoje dve drugarice,
- kada mu kažem da se beba prvi put pomerila i da dođe da pipne, a na licu mu se formira neprijatan, kiseo osmeh,

- kada me bude sve ređe želeo, što je stomak vidljiviji,
- kada mi bude brojao zalogaje u strahu da se ne ugojim previše,
- kada me bude vozio uplakanu u bolnicu u petom mesecu, a nakon žestokog pada na leđa u šetnji sa Mickom, oduzetu od straha da ću izgubiti bebu... (kako mi je neprimereno nonšalantno delovao, kroz glavu mi je prošlo da bi mu možda laknulo).

Moj balon će nastaviti da raste sve dok ne ugledam svoju Taru prvi put i privijem je sebi na grudi još голу i neokupanu, dok se ne popiški po mom još naduvenom stomaku, valjda u želji da me obeleži kao svoju za sva vremena... Rašće sve dok ga ne bude zamenilo jedno džinovsko klupko satkano od majčinske ljubavi, neraskidive povezanosti, strahova i strepnji, samopreispitivanja, nežnosti, ponosa, brige, instinkta – svega onog što majčinstvo podrazumeva. To klupko će u meni živeti dokle god živim i ja.

Moja trudnoća je bila najsrećnije i najtužnije doba mog života. Ne, moja sreća time što Tara raste u mom stomaku nije mogla ničim da se pomuti. Ali moj svet se raspao. Što je trudnoća dalje odmicala, bila sam prema njemu sve blaža, nežnija i punija razumevanja, znajući da će se zaljubiti u Taru čim je bude video. Ono što nisam znala je bilo to da će dotad već odavno biti kasno. Da će se dotad u mojim očima toliko smanjiti, da više neću moći da ga vidim, a kamoli volim. Da ga više neću poštovati. Da mi je slomio srce na milion delova, i da ga nikada neće sastaviti. To će kasnije učiniti neko posve drugi.

* * *

„Zašto? Ako ja nisam ta, šta radimo mi uopšte? A ako sam ta, u čemu je problem??? Šta god da te muči, rešićemo to zajedno, Bori-se... Izgubićeš me, čoveče. Ne razumem. Ništa te ne razumem.“

Sedela sam zgrčena i izbezumljena na kauču u našem malom iznajmljenom stanu kod Hrama, i koliko god se trudila, nisam mogla da svarim to što čujem:

„Eeej... ma naaaravno, miko, venčaćemo se, mislim, nekad... hoćemo, ne brini, ma, da, bre... Samo mislim da ne moramo da žurimo, ima vremena.. nije zapelo... ma, da... bre.“

Ovaj niz neubedljivih fraza izrečenih kroz tupi unezvereni pogled i besciljnu šetnju po sobi je imao za cilj da me smiri, i da stavi tačku na priču koja je u biti stavljala tačku na nas. Pogledala sam ga ispod oka i na mestu mog *kul* frajera i napaćene umetničke duše koju sam volela do obožavanja poslednje tri i po godine, videla sam samo nekog uplašenog tipa kog nisam poznavala. *Helou, not sou najs tu miit ju.*

Valjda u svakoj ljubavi koja se ikad završi postoji ta tačka preloma; ljudi gledajući unazad uvek znaju tačno gde i kada se dogodio taj famozni početak kraja. Naš je pao u trenutak kada sam ja iz idiličnog zajedničkog života naivno poželela da odemo korak dalje, ubeđena da je želja uzajamna. Na moje potpuno zaprepašćenje, bilo je očigledno da nije oduševljen, iako to nijednog trenutka nije izgovorio. To će mu postati specijalnost u našem odnosu, da ne izgovara stvari, ali da ih opet nepogrešivo daje do znanja na neki samo njemu znan, misteriozan način...

Nije se to desilo preko noći. S vremena na vreme bih mu, bez zadnjih namera i sasvim naivno, pomenula kako sanjam o nama kao o porodici, kako bih volela da jednog dana imamo decu, jer... veza nam je bila toliko dobra da se nekako podrazumevalo da ćemo ostariti zajedno. Da se razumemo, ja nikada nisam bila udavača; Borisa sam prosto toliko volela, da je to bio prvi put da mi tako blesava misao padne na pamet – ja hoću da se udam za ovog čoveka. Hoću da mu rodim bebu. Pa još jednu. I možda još jednu.

Poznavala sam, i dan-danas poznajem, mnogo ljudi koji su u brak ušli zbog neočekivanih i neplaniranih trudnoća, zbog očekivanja roditelja, porodice, okruženja, reda radi.

Mi smo se proketo obožavali.

Ako je neko trebalo da se zavetuje na *hepili ever after* iz čiste ljubavi, to smo bili mi. Ali... Boris očito nije tako mislio, a nije smeo to da mi kaže.

Tih meseci mnogo sam plakala. To je, u stvari, bio prvi pravi *heartbreak* mog života. Kao dete koje ne može da se pomiri sa činjenicom da mu je neko oteo omiljenu igračku, pitala sam se šta to pobogu meni fali? Kako sam, dođavola, došla u situaciju da čovek koji me ludo voli panično beži od simboličnog čina kojim govoriš da sa nekim želiš da provedeš ostatak života? Šta su to sve te srećnice koje su njihovi mladići prosili imale što ja nemam? Postala sam pakosna na tuđu sreću. To je išlo dotle da se jednom telefonom javio Mikica (Borisov jedini prijatelj iz detinjstva koji mi se iskreno dopadao) i saopštio Borisu da se ženi nakon, tipa, dva meseca veze. Moja reakcija je bila: „E, Popoviću, da ideš ti u pičku materinu.“ Idiotski, znam. Ali tako sam se osećala.

Posle nekog vremena sve je to preraslo u tešku patologiju. Počela sam da očekujem od njega da se iskupi, da me neguje i mazi, da mi povрати poljuljanu veru u ono što smo nas dvoje bili... Htela sam da se pokaje, da me moli da mu oprostim. Htela sam da klikne *UNDO*.

Da, iz ove perspektive znam koliko smešno zvuči. Detinjasto.

Boris se, sa druge strane, ponašao kao da se baš ništa nije desilo. Nakon tajm auta od sedam dana, koje sam preplakala, pregledovala i probdela, vratio se odlučan da „sav pritisak mora da prestane, ako misliš da ostajemo zajedno“. Osećala sam se jadno i uplašeno da ću ga izgubiti. Rekla sam okej. I žestoko se zajebala.

* * *

Da ne grešim dušu, jedno mesec dana pred porođaj je počeo da se sabira. Otputovao je u Milano nekim poslom i odande mi prvi put poslao razneženu poruku o tome da počinje da shvata sve, da voli mene i naše dete najviše na svetu, i da joj upravo kupuje najslađe zekice u celoj Italiji.

I evo ga pored mene, u odeljku porođajne sale koji služi za porodilje koje se porođaju uz prisustvo muža. *Tok about* iz ekstrema u ekstrem. Za to mu skidam kapu – em želi da bude tu, em stoički izdržava. Ipak, iz nekog razloga, dok me najviše boli, stiskam ruku svom „engleski gospodin“ doktoru, to me čini sigurnijom. Uprkos mojoj ogromnoj želji da se porodim u vodi (a na doktorovo oduševljenje), iz kade ipak tražim da izađem već u drugom satu bolnih kontrakcija jer voda počinje da mi smeta. U polumraku te „privatne“ male sale mi je mnogo udobnije. Ljuljuškam se na svojoj lopti u nadi da će Tara početi da se spušta jer sve već traje dosta dugo, ceo dan i veći deo večeri. I pored stimulacije koja mi kaplje u venu kroz braunilu, sporo se otvaram, i jedini deo porođaja koji pamtim kao užasno bolan, u kom od sebe dajem glasa, jeste kada moj doktor „pripomaže“ tom otvaranju nesuvislo bolnim pokretima svojih prstiju. Ostatak porođaja u odnosu na to izgleda kao šetnja u parku.

Negde usred poslednjih par sati kontrakcija, mislim u sebi kako mi je drago što nisam uzela epidural, a kako mi je još draže što porodilja ne može da ga dobije usred porođaja, ako se, ne daj Bože predomisli, jer... kad bi naišao onaj zlotvor od anesteziologa, evo baš otprilike SAD, nisam sigurna da mu se ne bih obesila o vrat i kumila ga da mi da nešto za bol, majke mi mile. Ali... da se ne zezamo. Sasvim je podnošljivo i nekako baš onako kako mi je mama pričala kad sam bila klinika – olakšano činjenicom da na kraju puta dobijaš svoju bebū.

Nisam želela opciju bezbolnog porođaja, koliko god to sumanuto zvučalo, i skoro sam sigurna da to ima neke veze sa

tim što mame više nema. Bilo mi je nekako tužno da nikada ne osetim ono o čemu sam toliko slušala, da priča koju ću pričati Tari iznova i iznova nema mnogo dodirnih tačaka sa onom koju ja znam o svom rođenju; da jednog dana odem sa ovog sveta, a da ne znam kakav je osećaj kad ti se telo satima priprema da rodi dete, kako izgleda kada priroda preuzme kontrolu nad tobom i silovito traži svoje.

E, sad vala znam.

Otvorena devet centimetara, i kreću vrlo blagi naponi, koji će takvi i ostati. Zajedno sa naponima, stiže i olakšanje jer sav bol prestaje, kontrakcija više nema, i ja se, posle sati i sati intenzivnog bola, opuštam kao da su me doveli u neki SPA. Doktor kaže upozoravajućim tonom, kao da me provalio:

„Hajde sad lagano da počnemo da guramo, Katarina... Jače, Katarina... Hajde lepo... Ajmooo... GURAJ!“

Ja, kao, guram, ali sve ono kako sam vežbala na trudničkim vežbama je negde iščilelo, i moje guranje je više šarena laža nego stvarni trud. Slušam babice kako počinju da dižu tenziju, šire mi noge, a ja kao da gledam sve odoz gore, uopšte nemam dovoljno kontrole nad sobom da stvarno poguram kao čovek. Ipak, u nekom trenutku, instinkt prevladava (a i pomaže što mi je doca legao na stomak), i ja počinjem da guram kao manijak.

„Stani...! Diši, diši, diši, ne guraj!“

Bebici je glava napolju i oni osiguravaju da je u pravoj poziciji za bezbedan izlazak, zato ne smem da guram. A onda još jedan jak GUR, i ona izleće kao iz katapulte. Za vas koji se niste porađali, cela ta priča sa samim izlaskom bebe je, iako mnogima deluje kao scena iz „Isterivača đavola“, zapanjujuće bezbolna i nimalo neprijatna rabota. I kad izađe, kao da se ništa bolno i neprijatno nije dešavalo ceo dan; spušta se jedan veliki mir na malu porođajnu salu u sali na Zvezdari.

Borisove uzbuđene prve reči kad vidi svoju prelepu ćerku su: „Miko, rodila si Kineza!“ Nervozan je, znam, i to pokušava da ugasi šalom, ali... posle svega što sam prošla, nešto mi i nije

do zezanja. Tara ne plače, i ne znam kako znam da je sve okej i da ne treba da paničim. Babici ne radi ona naprava za čišćenje bebinih disajnih puteva, i doktor uleće sa predlogom da je obese za noge da se iscedi sama, što ona i čini. Sledeće što čujem je „kmeee, kmeee, kmeee“. Moja najveća ljubav je rođena. Dobro došla na svet, mamina mila devojčice.

* * *

Negde duboko, još tad mi je sve bilo jasno – od tačke u kojoj se utronjao pred pomišlju na provođenje ostatka života sa mnom, ženom koju voli, stvari mogu da idu samo nizbrdo. Zнала sam kakva sam. Nikad više posle toga neću čisto i detinje verovati u nas, u njega...

Iz ove perspektive, tog trenutka počela je borba dva ega. Moje povređene sujete i njegove slabosti. I u tom patološkom odnosu smo ostali do samog kraja. Do samog kraja mi je on nešto nepravedno uskraćivao, a ja nešto sa pravom zahtevala.

Naše nizbrdo trajalo je još čitavih devet godina.

Venčali smo se nekoliko godina kasnije. To će postati još jedno nepisano pravilo – sve što, kao, ne želi, Boris će uraditi *eventually*, ali će da plati mnogo veću cenu (i ja zajedno sa njim), nego da je uradio odmah. To je jedna od besmislenijih osobina na koje sam naišla u svom životu. Zapravo, ta njegova osobina ga je koštala mene.

Kao svaka tvrdoglava Škorpija, nisam se dala omesti time što mi je zauvek ostavio gorak ukus u ustima po pitanju venčavanja iz ljubavi, već sam organizovala svadbu svojih snova, uprkos tome što mi je jedan majušni, jedva čujni glas negde duboko govorio da to više nije ČOVEK mojih snova. Ali mom srcu je još uvek bio. Bilo je prelepo, romantično i mnogim

zvanicama koje su se krile po žbunju brišući suze, dirljivo. Urnebesno smešan bio je momenat kada je matičarkina dži-novska knjiga pala sa stalka za note uz veliki tresak upravo u trenutku kada je ona krenula da postavlja pitanje: „Borise, uzimate li Katarinu“ – TRAAAS. Vrlo, v r l o predskazanje-*stajl*.

Boris mi je posle rekao da nam je svadba bila prelepa i da, da je znao da će biti toliko lepo, nikad ne bi dizao celu frku i to. Mhm. I da je znao da će Tara biti tako neodoljivo dete, ni tu frku ne bi dizao. Samo da je znao.

* * *

Ima tih ljudi koje sretnoš jednom i zapamtiš. I tom prilikom, ne budu oni sad nešto specijalno važni, ali iz nekog razloga možeš da ih izvučeš iz sećanja u neki umorni četvrtak u jedan ujutro. Krupna plava žena koja me je pridigla sa kolica kojima su me dovezli u sobu par sati nakon porođaja definitivno je jedna od njih. Boris je stajao sa strane dok me je ona sigurnim i snažnim rukama pridržavala na putu do wc-a gde mi je pomogla da se istuširam i objasnila mi da MORAM da piškim pod tušem jer je sad važno da uspostavim telesne funkcije ponovo. Onda me je, skoro majčinski, smestila u krevet i ušuškala, britko dajući Borisu uputstva:

„Vi ćete sada, oče, otići da kupite majci nešto da pojede. Najbolje bi bilo da to bude neko meso i neki hleb, znači meso u hlebu. Bilo šta, šnicla, šunka, salama, samo da je meso u hlebu, u kifli. Majka mora da povrati snagu pre nego što joj donesemo dete za par sati. A da, i jogurt.“

Tajac. Boris je gleda kao da mu je IQ 46.

„Ne razumem. Gde ću da nađem meso u kifli u pet ujutro?“

Plavka ga pogleda kao da mu je IQ 46. Onda pogleda u mene kao da me pita: „Jes’ ti ovo izabrala sopstvenom voljom?“ I onda ponovo, kao poremećeniku:

„Oče, ME-SO U HLE-BU! Ima *Tempo*, ima dragstori, peka-re. Donesite majci da jede.“

I sa poslednjom rečenicom ga ošine pogledom tako da se on u roku od dve sekunde izgubi.

Ja ležim u iznenađujuće udobnom krevetu i slušam kako mi objašnjava da je važno da se dobro naspavam u sledećih par sati, kako bih bila odmorna za susret sa Tarom, koju mi vraćaju malo kasnije. I to bi bilo okej da ne počinjem sa zaprepašćenjem da shvatam da su mi svi, ali SVI mišići u telu napeti kao strune, kao da je svaka moja ćelija anksiozna i nesvesna toga da smo već obavile zadatak, da je gotovo. Nikad u životu nisam bila toliko napeta. Još je luđe to što se ta napetost svodi na isključivo fizičku senzaciju, psihički sam potpuno smirena, zadovoljna i sretna. Prvi put u životu tražim lek za smirenje – oduvek sam bila veliki protivnik istih, i najteže situacije u životu prošla sam bez sedativa.

Plavka me gleda i kaže:

„Ne treba ti, srećo, videćeš, samo probaj da se opustiš, diši duboko i zaspaeš pre nego što stigneš da kažeš 'keks'.“

Nije bila u pravu. Stigla sam i da pogledam kroz prozor i vidim kako sviće prvi Tarin letnji dan, i da pomislim na mamu, koja je u ovoj istoj bolnici rodila mene 34 godine ranije. Stigla sam i da joj kažem hvala što nas je obe čuvala te noći u malom porodilištu na Zvezdari. Onda sam sklopila oči i zaspala svojim prvim, nikad više mirnim, snom majke.

* * *

Konobari užurbano prolaze prizemljem restorana *Zaplet* na Crvenom krstu. Nikada nisam ušla ovde a da nije bilo krcato. Boris i ja sedimo za jednim od stolova pored ulaza, kao na autobuskoj stanici, i čekamo da nam spakuju hranu da je ponese-mo kući. Mada, i pored velike gladi koja je počela da me mori čim ne jedem 3-4 sata, ja sam naprasno izgubila apetit. Znamo da

sam trudna već skoro mesec dana. Išla sam na prvi ultrazvuk, čula zvuk srca svoje bebe. Sama. Kao u zeke, srculence lupa brzinom svetlosti. Život u meni raste, iz dana u dan, iz sata u sat, kakav veličanstven osećaj. Sa druge strane, u mom mužu i ocu mog deteta raste osećaj panike. Ono što sam sebi pokušala da proturim kao „normalnu“ mušku reakciju i inicijalni šok ispostavilo se novim stanjem stvari. *And it's starting to sink in.*

Kao da sam cela utrnula. Svesna sam da mi se nanosi smrtonosna rana, osećam kako pulsira, ali... još uvek ne boli. Mislim da sam, zapravo, u šoku. On trenutno bulazni o tome kako nas moja sestra Vera nije pozvala na sedeljku koju pravi sa svojim bendom, i kako je to, naravno, zbog toga što sam ja trudna, i kako će život od sad tako da izgleda. Zapanjena sam njegovim potpunim manjkom obzira i milosti, pa i zrelosti, jer, da se razumemo, on mora biti svestan šta radi. Mora znati da pušta moju krv. Gledam ga kao da ga prvi put vidim i pitam se šta će me, kog đavola, sprečiti da kad dođemo kući spakujem sve njegove stvari, uljudno se sa njim pozdravim i ispratim ga na njegov put. Jer... nije meni problem, mogu ja ovo sama. U stvari, radije bih sama nego ovako. Ali... moja beba će me jednog dana pitati ko i gde joj je tata, šta se sa njim dogodilo, biće joj potreban da je brani od čupavog čudovišta kad se probudi u tri ujutro posle ružnog sna, da se oseća sigurnom i kao na vrhu sveta kad je u njegovom naručju i na njegovim ramenima, da ima sa kim da poredi momke. A znam da će on doći sebi, kad-tad. U tom trenutku, izgleda mi bolje da stisnem zube i nekako izdržim neizmeran bol koji će mi Boris nanositi sledećih devet meseci.

* * *

Strašno sam uzbuđena. Spavala sam samo par sati, i sada je čekam. Pedijatrijska sestra ulazi sa nečim što podseća na veknu hleba. Ufačlovana je kao mali paket. Moj mali paket sreće i

strepnje. Spuštaju je u moje naručje, i pre nego što počnem da je zagledam, ja zabijam svoju glavu u njen vratić. Udišem kroz nos, duboko, najdublje što mogu. Ono što osećam je miris iskonske ljubavi, i zapamtiću ga do kraja vremena. Ispunio je svaki delić mojih pluća i nestrpljivo jurnuo dalje, pravo u centar mog bića. Odatle će ga moja vrela krv posvećeno i predano razglasiti po svakom atomu mog postojanja, i više nikad ništa neće biti isto.

Tara.

Odabrala sam joj ovo prastaro irsko ime davno, čak pre nego što sam uopšte znala da će postojati, samo sam ga potvrdila onog časa kada sam je postala svesna. Parče zemlje koje je pripadalo Skarlet O'Hari, njeno imanje u filmu „Prohujalo s vihorom“, zvalo se tako. Kroz ceo film ona se bori da sačuva Taru, gladije, vara, krade, sve, samo da se to parče zemlje ne osuši i ne okopni. Tek sada shvatam da sam podsvesno ponukana tom ogromnom, bezuslovnom ljubavlju najpoznatije egomanijakinje i antiheroine filmskog platna, Skarlet O'Hare, svojoj bebi dala baš to ime.

Nikada nisam imala jači osećaj svrhe nego sad, u ovom jednom trenutku kada je, oblivena ljubavlju, privijam na svoje grudi u kojima se uskomešalo toplo mleko. Tek sada osećam razlog svog postojanja na ovoj planeti u Mlečnom putu.